ANUL XV—No. 262

1 LEU NUMĂRUL

VINERI 18 NOEMBRIE 1921

DOBROGEA JUNA

POLITICA, ECONOMICA, LITERARA.— INDEPENDENTA, ZILNICA

Director: CONST. N. SARRY

ABONAMENTE
Pe un an Lei 120
Pe jumătate an „ 70

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. D. A. Sturza No. 7
CONSTANȚA

Anunțurile se plătesc după tarif
Manuscrisele nu se înapoiază

Telefon 9/21

DOBROGEA DOBROGENILOR

Pentru d-l ministru de răsboi

Educația orfanilor

La toate timpurile, societatea a avut de îngrijit orfani, copii ai nimănui, unii orfani din păcat, alții răpuși pe drumuri, prin moarte unor părinți desmoșteniți ai soartei.

Deși la noi în țară nu există o organizație pentru ocrotirea acestor nenorociți, se găseau totuși *oameni* cu adevărata accepție a cuvântului, cari își închinau viața unor astfel de opere de binefacere.

„Lăsați copiii să vină la mine"—era lozinca de care fost călăuzit până la moarte, blândul și în veci pomenitul doctor Suceveanu din Tulcea, care secondat de vrednica-i soție a înființat orfelinatul din acea localitate, întreținându-l prin propriile mijloace, ajutat de toți oamenii de bine din acea parte a locului.

Fără nici un ajutor din partea Statului, fără nici un sprijin din partea oficialității, fără pompă și fără reclamă, marele Suceveanu a sacrificat cel mai prețios timp din viață înaintea operei sociale, de a strânge de pe drumuri copiii nimănui, adăpostindu-i, îngrijindu-le de existența lor și dându-le în special o educație sănătoasă.

După moartea blândului, pomenitului și iubitului de toți tulceenii, doctor, profesorul său urmaș, d-l Tănăsescu, secretarul serviciului sanitar, îi luă locul, continuând până astăzi una din cele mai înalte opere.

Ocrotirea directă a acestui adăpost slujbaș numără aproape vre-o 70 de copii, pe cari și de caritatea publică prin stăruința și sub supravegherea a d-lui Tănăsescu.

•

Pe lângă alte multe nenorociri cataclismul mondial a adus și pe orfanii din acest oraș, copii rămași fără nici un sprijin pe urma părinților lor, cari și-au sacrificat viața pentru apărarea neamului.

Urmașii recunoscători, s-au constituit în societăți spre ocrotirea acestor copii. Cum însă totul nu depinde de noroc, unii din aceștia au avut șansa de a fi luați sub ocrotirea societăților constituite și cunoscute oare-cum de Stat și când alții au fost luați de către comandanții de regimente, cari în mărinimia lor au înființat pe lângă unitățile respective câte o asemenea orfelinat.

Pe cât de nobil și înălțător era scopul urmărit de acești vrednici comandanți, pe atât de dureroase sunt rezultatele.

Într'adevăr, în loc ca micuții victime ale războiului să li se dea, pe lângă existența zilnică, în special o educație sănătoasă, prin prin punerea lor sub îngrijirea sau supravegherea unui domn ofițer, nenorociții sunt puși sub conducerea căprarilor sau sergenților, de la cari cu drept cuvânt nu numai că n'au ce învăța, dar asimilează tot ce văd de la aceștia: înjurii, minciuni, porniri rebele, incorectitudini etc. Ba ni se semnalează cazuri, când orfanii de război s'au prelat la încercări de spargeri de magazii cu efecte.

D-l Vasile Helgiu, excelentul nostru colaborator, în numărul nostru de eri s'a ocupat în *„Notele"* d-sale de dragostea d-lui general Rășcanu, actualul ministru de război, de a face bine și a repara greșelile celor mici.

Atențiunei apreciatului d-n ministru de război supunem rândurile de mai sus, cu respectoasa rugăminte de a însărcina d-ni ofițeri cu conducerea și educația orfanilor din război adăpostiți pe lângă regimentele noastre.

DELAISTRU

Consecințele blocărei depozitelor străine

Buc. 17 Noembrie.—Ultimele știri sosite din Paris, sunt extrem de grave. Blocarea depozitelor în lei străine din băncile noastre a provocat o profundă impreș în cercurile politice și financiare franceze. Ca rezultat al acestei stări de lucruri, convorbirile pe cari d. Titulescu le începuse în chestiuni economice, au fost considerate nule. În același timp, d. Luchov, ministrul construcțiilor franceze, care conduce politica financiară și economică a Franței și care a promis delegaților noștri garanția guvernului francez pentru cumpărările de lei, aflând de blocarea depozitelor, s'a decis să înceteze tratativele, retrăgându-și tot-odată promisiunea făcută.

— E vorba ca în urma deblocărei depozitelor străine să se proclame monopolul general, sau să se oblige Banca Națională să tipărească bilete până la concurența depozitelor ce s'ar retrage dela bănci.

Orice măsuri s'ar lua, creditul țării a suferit în ultimele zile o lovitură excepțional de grea.

Din Alfatlar

In ziua de 4 Noembrie crt. trei bandiți au atacat satul Pândichi. Prinzând de veste, jandarmii i-au pus pe fugă.

In urmărirea lor, bandiții au tras foc asupra jandarmilor, reușind astfel să-și piardă urmele.

Ştiri din Bulgaria

Sofia 17 Noembrie.— In urma deselor atentate politice comise în ultimul timp, și mai ales în urma atentatului asupra ministrului Dimitrof, guvernul a înființat o serie de tribunale militare cari vor avea misiunea să judece pe atentatori. In acest scop, s'au mobilizat o sumă de magistrați civili cu cari să se completeze lipsurile de magistrat, în justiția militară.

Nou tren București-Constanța

Buc. 17 Noembrie.— In vederea faptului că de la 1 Decembrie crt. se va da în circulație podul de peste Borcea, direcțiunea căilor ferate a întocmit orarul unui nou tren accelerat care va fi pus în circulație dela acea dată, între București și Constanța. Acest tren, care pentru moment e prevăzut numai cu vagoane de clasa I și II va pleca la 11 ore seara atât din București cât și din Constanța și va sosi la 6 ore dimineața în destinație, având legătură spre Călărași, Slobozia și Bazargic.

—Eri d. general Ionescu făcând o inspecție la lucrările podului, a luat ultimele dispoziții în vederea punerei lui în circulație.

Dela consiliul de miniștri

Buc. 17 Noembrie.— Aseară a avut loc un consiliu de miniștri sub președinția d-lui general Averescu, la care au participat toți miniștri aflători în Capitală. S'au discutat diferite proiecte de legi cari vor fi supuse aprobărei corpurilor legiuitoare, ce se vor deschide la 28 Noembrie crt. Consiliul s'a mai ocupat de situația creată țărei prin blocarea depozitelor străine, precum și de tratativele ce urmează între ministerul de finanțe și Banca Națională în vederea împrumutului de 500 milioane, solicitat de guvern.

Nou complot comunist în Basarabia

Cișinău 16 Noemb.— Din Tighina se anunță că autoritățile polițienești de acolo au reușit să descopere, acum câteva zile, o nouă organizație comunistă, compusă din șapte sprezece indivizi cari au fost arestați. La percheziții făcute s'au găsit mari depozite de arme, muniții și bombe. Arestații au făcut mărturisiri complete.

Din Kemerler

Noptile trecute o bandă de 40—50 tâlhari au atacat satul Kemerler. De îndată ce au fost simțiți, jandarmii au sărit contra lor. Banda era însă astfel orânduită încât o parte dintre tâlhari luptau cu jandarmii, iar alții jefuiau în liniște.

Sosind însă ajutoare din Docolar și Eni Mahale banditii au fost puși pe fugă. Totuși ei au jefuit mai multe case, iar locuitorului Aptula Ali Ceaus, luându-i banii, după ce l'au schingiuit în mod barbar i-au pus gaz în cap și în urmă i-au dat foc.

Sărmana victimă nu se știe dacă va scăpa cu viață. După făptuirea fărădelegilor, luptând mereu cu jandarmii, banditii au dispărut în pădure.

Note

Am fost deprinși o viață întreagă să admirăm și să punem în lumină descoperirile contimporanilor noștri, străini însă, de ori ce ramură de activitate. Ai noștri—și avem și noi ce ori ce noțiune viguroasă, elemente ce pot face față—au fost lăsați mai în umbră, neglijați, ba de multe ori sub anumite stări sufletești; alții, de aceiași branșă căutau să le pună piedici.

In ultimul timp, un doctor necunoscut pentru lumea Bucureștiului sgomotos, dar un vajnic apărător al culturei și intensificărei ei, d-rul Puțureanu, a condus ani de zile o foae de propagandă la Craiova—a descoperit un ser anti-tuberculos. La început a fost primit cu răceală, dar iată că străinii au început să se agite — descoperirea fiind de o importanță netăgăduită—și atunci oficialitatea dela noi a trebuit să ia o atitudine bine-voitoare — deocamdată urmând să se mai facă oare-care experiențe.

Dar, alături de această descoperire pe teren medical, de peste ocean se anunță alta: un inginer cu numele de Gheorghe Botezat, român originar din Basarabia, a adus o serie de perfecționări construcției turbinilor și aparatelor de zburat.

Aceste mari descoperiri, de utilitate universală, ne ridică în ochii lumei întregi și deci și în țara noastră vor fi cinstiți așa cum se cuvine.

Și alături de portretul unui Pasteur sau ori-cărui alt descoperitor cu nume universal, și românii noștri vor trebui să se etaleze ca o răsplată și o mândrie a propriului nostru neam.

Vasile din Vaslui

Chestia liceului

Eri 16 crt. ora 6 p. m. s'a întrunit pentru a doua oară în cancelaria liceului local, comitetul cetățenesc compus din d-nii: dr. Al. Pilescu, Alimănișteanu, d-na Boteanu, d. Coriolan directorul liceului, Teodorescu consilier la curte, C. N. Filip, Bucur Constantinescu și d-nii profesori N. Negulescu, Fodor, Berbier, Carp și comandorul O. Negulescu.

D. Coriolan a arătat situația grădinii pentru construirea liceului, în urma telegramei primită din partea Direcției S. Sanitar care anunță că consiliul superior sanitar este contra clădirii liceului în grădină.

In fața acestui răspuns s'au redactat trei telegrame: una d-lui ministru al cultelor, alta d-lui Argetoianu și alta d-lui G. Berea, inspectorul regional administrativ cu rugămintea de a obține aprobarea d-lui ministru spre a se pune piatra fundamentală chiar anul acesta.

Amânându-se întrunirea publică ce se hotărâse pentru ziua de 20 s'a hotărât ca la un răspuns defavorabil să se convoace o întrunire publică în ziua de 27 cor. spre a se hotărâ în această chestie de o importanță atât de mare.

Din Armutlia

Sinucidere.—In ziua de 5 crt. locuitorul Marem Amet, s'a sinucis, împușcându-se cu o armă a locuitorului Constantin Popercă.

Nefiind bănueli, s'a dispus înmormântarea cadavrului.

Intrunirea țăraniștilor din Silistra

Silistra 14 Noembrie.— Eri 13 crt., s'a ținut în sala Regele Ferdinand o mare întrunire a partidului țărănesc. La orele 3 p.m. sosesc din Călărași d-nii: I. Mihalache și Nic. Ioan, fost prefect, Francisc Sachetti Constanța, delegați buzoieni și peste 100 țărani din diferite sate din Ialomița. O mare mulțime aștepta la debarcader și primește la urale pe oaspeți, cari se îndreaptă spre club, unde un țăran bulgar, urează în bulgărește bun sosit d-lui Mihalache, care îi răspunde. De aci lumea în grup compact, se îndreaptă spre localul de întrunire. Sala lixită de lume, era venită să vadă și să asculte pe stegarul partidului țărănesc, Mihalache. Intrunirea s'a deschis pe la 4 p.m. luând cuvântul cel dintâi d-nul Francisc Sachetti, delegatul județului Constanța, fost prefect, care aduce salutul fraților dobrogeni din Dobrogea veche, arătând că sub cutele steagului partidului țărănesc este loc pentru toată lumea și în special pentru naționalitățile cari vor putea să se desvolte neștânjenite. Rând pe rând urmează la tribună: un fost învățător bulgar, care salută oaspeți și-și pun speranța în noul partid țărănesc; apoi delegatul județului Buzău, aduce salutul buzoienilor. D-l Nic. Ioan, fost prefect de Ialomița, într'o înimoasă cuvântare, face să reiasă sinceritatea și spiritul de dreptate de care este călăuzit partidul. Mai ia cuvântul d-nii avocat Petrescu-Călărași, Magiari, student, în bulgărește, arată rostul partidului țărănesc. Negoescu-Silistra, care arată modul cum liberalii învrăjbesc naționalitățile și în sfârșit vine la tribună d. Mihalache. D-sa este primit cu ovații. D-sa arată, des întrerupt de aplauzele asistenței rostul partidelor vechi și noi, tratează chestia naționalităților, arătând că înțelege ca acestea să se poată desvolta în deplina libertate și în cadrul statului unitar național român. Pune chestia luptei de clasă, arătând că nu dorește altceva decât echilibrarea diferitelor clase sociale prin ridicarea celor mulți și dărâmarea celor câteva mii de trântori cari de fapt au guvernat până acum și care la realitate duc adevărata luptă de clasă, ca să poată domina și mai departe. Atacă guvernul și toate băncile care ne-au dus în situația financiară dezastroasă de azi și cere libertatea deplină a comerțului. Cere un guvern neutru și alegeri libere, ca țara să se poată pronunța liber de cine voiește să fie guvernată. Intr'o splendidă prerorație, face apelul țăranii, muncitori intelectuali și manuali, ca să se grupeze în jurul steagului partidului țărănesc, care printr'o aplicare cinstită a legilor, să introneze o eră de libertate și dreptate socială.

Ultimile cuvinte ale oratorului sunt acoperite de aplauze și lumea în picioare ovaționează îndelung. Dată fiind starea de asediu, ordinea a fost ținută de d. Marian Bejan, care s'a condus cu un tact deosebit.

Seara a avut loc un banchet de peste 100 tacâmuri, dominând cea mai mare frățietate și însuflețire. Au toastat d-nii Mihalache, Prio, Ioan, Magiari, Stanciu-Ostrov, E. Sachetti, avocat Petrescu, etc. etc. La ora 12 din noapte, lumea s'a împrăștiat în liniște. Autorilățile locale, trebuie să recunoaștem, au avut o atitudine cât se poate de corectă.

Cor.

Din Enigea

In seara de 5 Noembrie curent, la încrucișarea drumurilor dintre Enigea și Ghiolpunar, pe când se întorceau din Cacamac, unde vânduseră niște orz, locuitorii Dumitru și Tănase Gh. Prodan au fost atacați de o ceată de bandiți și jefuiți de suma de două mii lei ce aveau asupra lor. Amenințând cu moartea, apoi jefuitorii au dispărut, după ce au schingiuit zdravăn pe pe cei atacați.

Cazul se cercetează.

In jurul banditilor mascați

—Confirmarea mand. de arestare —

Parchetul tribunalului Constanța a confirmat eri mandatele de arestare emise contra celor șease indivizi, implicați în tentativa de omor și jefuire a d-lui T. Manicatide.

Din Cacamac

Indivizi rămași până acum necunoscuți, introducându-se noaptea au furat dela locuința femei Ioana Ștefan Bolocan trei covoare și multe alte obiecte casnice.

Autoritățile cercetează.

VALUTA

Leul nostru a cotat eri la bursa din Paris 9 centime și 1/8.

Din Carapelit

O numeroasă bandă atacând satul Omurlac, a jefuit pe locuitorul Vasile Cioară de suma de 9000 lei.

Simțiți și urmăriți de jandarmi, banditii în fuga lor au pierdut 2 bilete de câte o mie lei în marginea satului Trupcilar; au reușit totuși să dispară fără urme.

Din Casapchioi

Hoți rămași ne-descoperiți, au spart magazia locuitorului Stoian Cristea, fără însă a fi putut să-și desăvârșească opera.

La sgomotul produs, prinzând de veste cei atacați și cerând ajutor, de teama de a nu fi prinși, tâlharii au luat'o la fugă cum s'au găsit, mulțumindu-se să scape teferi.

Cazul se cercetează.

Din Văcăreni

In ziua de 8 Noembrie crt. pe la orele 12, un automobil care se crede a fi fost al prefecturei, trecând cu iuțeală vertiginoasă prin sat, a călcat pe copilul Ioan Ștefan Mlaga, în etate de 7 ani, lăsându-l în nesimțire.

In urma rănilor primite, nu este speranță de a salva viața copilului.

Cazul se cercetează.

INFORMATIUNI

Primăria locală a fost încunoștințată că consiliul sanitar superior a admis în unanimitate întâmpinarea d-lui dr. Mărgărint, medicul șef al orașului Constanța, infirmând hotărârea consiliului de higienă a județului nostru în chestiunea grădinei publice.

••••

De două zile se află în localitate d. inspector judiciar Teodorescu, însărcinat cu anchetarea cazului George Georgescu, dat la judecată ca contravenient la legea pentru înfrânarea speculei cu care ocazie s'ar fi produs un incident, prin falsificarea voturilor.

Pentru a nu influența asupra mersului anchetei, ne abținem dela orice comentarii, pentru moment.

•••

Vechiul nostru concetățean și amic d. profesor N. Constantinescu a suferit eri o crudă și dureroasă încercare prin pierderea prea iubitei sale mame, a cărei înmormântare va avea loc astăzi.

Alături de d-sa, depunem și noi o lacrimă pe mormântul încă deschis al acelei care a fost mama îndureratului nostru prieten.

•••

D. major Gheorghiu dela batalionul 1 grăniceri din Bazargic, a fost numit comandantul batalionului 2 Galați.

•••

Secțiunea partidului socialist din Constanța, ține ședințe în mod regulat, în fiecare Duminică, dela orele 10—12 a. m., în localul clubului din strada Ștefan Mihăileanu colț cu Bolintineanu.

Duminică 20 crt. se va discuta asupra materialismului istoric.

•••

Astă-noapte va fi de serviciu farmacia Ovidiu (Ceoma) str. Carol, numai pentru prescripțiuni medicale.

•••

Sănătate deplină se poate obține numai la Băile Moderne.

•••

In două numere ale ziarului nostru s'au strecurat învinuiri și atacuri la adresa d-lui Ștefan Panfile, notarul comunei Cincurova, din plasa Babadag județul Tulcea, manuscrisele fiind semnate de corespondentul nostru din Tulcea.

Controlând aceste acuzațiuni și găsindu-le neîntemeiate am constatat că ele emană de la răvuitorii cari n'au fost satisfăcuți în cererile lor nedrepte față de susținut d. Ștefan Panfile, după care au îndes în eroare pe corespondentul nostru din Tulcea, căruia, cu această ocaziune, îi atragem atenațiunea de a-și controla în viitor știrile cu mai multă scrupulozitate.

•••

Ni se scrie din Rasova că d-na învățătoare Popescu, are o atitudine față de copii și părinții lor, puțin recomandabilă. Ni se afirmă anume că asmuță copii unii contra altora să se bată, cum a fost cazul cu elevul Pavel Hristu.

Deocamdată ne mărginim să o recomandăm d-lui revizor școlar, în speranță că d-sa ne va scuti de a ne ocupa în viitor mai pe larg.

Trei feluri de administrație

Administrația, în toată lumea este și aceiași, în ceea ce este fondul ei.

Aceiași grijă ca legiuirile, chemările, ordonanțele etc. date de Guverne, Parlamente, sau capi de autorități să fie cunoscute de toată lumea și executate; aceiași grijă ca sănătatea publică, să se prețuiască îndeosebi; aceiași grijă ca numărul neștiutorilor de carte să fie cât mai redus, școlele să fie cât mai numeroase etc. etc.

Iar dacă fondul administrației este unul și același, forma, desăvârșește, și această mărturie, pot s'o fac cu toată siguranța, pentru că în trei orașe, cu legiuiri aparte, cu o haină de îmbrăcăminte aparte, am avut prilejul s'o constat, și s'o aplic, până ce va veni o lege de unificare administrativă și va desființa anacronismul legiuirilor într'un stat unitar, după cum 10 Mai trecut a întărit și mai mult unitatea României întregite, desființând pentru totdeauna, elementelor granițelor trecute.

Constanța, Chișinău și Sf. Gheorghe, trei capitale de județe, din trei provincii, sunt administrate, azi, cu totul deosebit unele de altele, ca forme de conducere și legi de guvernare, și aceasta, în parte, va face obiectul articolului de azi.

In regat, rolul preponderent administrativ, îl are prefectul județului. El este pivotul, în jurul căruia se învârte toată viața organismului social administrativ. Reprezentant al guvernului, el are dreptul de viață și de... expediție a unui funcționar, a cărui ochi nu-i plac, s'au care ar încerca să fie într'un moment dat și o individualitate și o personalitate, sau, în cazul cel mai rar de înlocuirea funcționarului, dreptul de a inova, sau desființa în cuprinsul județului ce administrează, fără un efectiv control, rămânând ce, Prefectul care urmează să ratifice, de drept și de fapt, toate măsurile luate de predecesor și dânsul să le urmeze la fel până când... până când va veni o lege să hotărască drepturile, dar și datoriile fiecăruia.

Consiliul județean, cu același caracter politic, până acum se alege în baza listelor cenzitare, după vechea lege electorală, sau unde nu s'au făcut alegeri după legea nouă, s'au instituit comisiuni interimare — nu era de drept un controlor al activității prefectului, ci un subaltern al acestuia. Delegația județeană și ea execută dispozițiunile prefectului, fără acea pretare de rezistență, măsurilor administrative sau financiaro-administrative, care erau alături de lege sau chiar aici prevăzute în ele. Dacă prefectul era un om întreg, în sensul ideal de organizator, de gospodar, de om care mergea bine; dacă era contrarul, contrarul ere și de gospodăritul județ. Acordând consiliului județean și prefecturei, controlor al vieții financiare a județului, câteodată, era mai puternic în a se opune dispozițiunilor nelegale și era un regulator-echilibrator al mersului vieții unei comune, o bugetului ei.

Tot în anul ce drag îmi voi aduce aminte de d-l Mastero, fost secretar al prefecturei Constanța, actual director al prefecturei jud. Ismail, un om care citea legea și o aplica, iar un dispozițiunile temporare, cât era viața unui prefect politic, sau printre rândurile legilor.

Dacă drept de inițiativă avea prefectul, consiliul județean, nu-l avea, sau dacă-l avea în lege, nu-l aplica. Consilii de județe, care să fi adus reale îmbunătățiri, județelor sau comunelor, nu s'au prea perindat și dacă s'a făcut ceva bun, se datora prefecților bani, cari aveau și sufletul și inima pentru gospodăriții dela țară.

In ori ce stat modern — și înțeleg prin stat modern pe cel care a pulul să și apropie din toate evoluțiile, aduse de război și revoluții tot ce e mai adecvat vremurilor, un asemenea stat, inaugurează sistemul controlului activităților dela grad, la grad, pentru ca măsurile luate, să fie trecute prin purgatoriul care formează consiliul județean — pentru că despre el vorbim — așa cum e preconizat, în actualul „Proiect de lege pentru organizarea administrațiunei locale" Tit., III Cap., II secția IV și V pag. 40-41. Acesta este sistemul administrației prefectului și consiliului județean din regat.

In Basarabia, trebue să o recunoaștem, era o administrație județeană ideală. Legiuitorul rus din 1864, pare a se fi inspirat din organizarea administrativă și politică a Angliei, dând autonomia și libera determinare, în gospodăria unui județ — zemstvelor — cum și o descentralizare cât mai completă pentru a avea o conducere proprie, de sine stătătoare. In Anglia, Camera Comunelor, conduce azi, aproape în mod exclusiv destinul Angliei, și rezultatul acestei conducerii și administrări a făcut din Anglia țara cea mai democrată, cea mai bine organizată cea mai avută și puternică din Europa. Zemstvele în mare parte sunt o copie după această Cameră a Comunelor.

Ca organ administrativ zemstva constituie o personalitate autonomă; singură își determină activitatea sa, veniturile și cheltuelile, servicitile, atribuțiile, într'un cuvânt întreaga sa organizare; pe când județul sau comuna din vechiul regat, sunt dependente a'e statului, derivate sau variabile ale personalității sale, existând în limite acordate de el, zemstvele sunt instituții autonome pe lângă stat, coexistând împreună: zemstvele reprezentând, cunoscând și satisfăcând interesele exclusiv locale iar statul pe acelea ale națiunei. Coexistența lor nu implică — excludere, din contra, armonie, cooperare statul având datoria de a ajuta zemstva pentru lucrări mai importante și dreptul de a interveni când activitatea zemstvei n'ar fi în concordanță cu interesele sale.

Atribuțiunile zemstvei, constituie puterea pe viață a acestei instituțiuni, pot fi foarte bine comparate cu acelea a unei gospodării particulare—

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman" Constanța

în mic — sau cu ale statului — în mare; în afara acelor pur administrative, are servicii ajutătoare, pentru toate activitățile omenești: agricole, industriale, comercială, financiară, culturală, socială.

Zemstva e compusă dintr'un număr de membri aleși de sate și orașe, pe termen de 3 ani; pentru jud. Chișinău, de exemplu, erau 53 membrii dela sate și 8 dela orașe, în total 61; dreptul de vot îl au toți bărbații și femeile dela 21 ani. În fruntea acestei adunări este Președintele, ales de membrii aleși în rândul lor, un vicepreședinte care-l înlocuia în atribuțiunile sale — în absențe — și o upravă, o delegație județeană din regat — compusă dintr'un președinte și cel puțin doi membrii.

Complexitatea atribuțiilor zemstvei—Consiliul județean din regat — e datorită faptului autonomiei, zemstva trebue singură să-și satisfacă și adică pentru interesele locale să aibă posibilitatea de a le da satisfacție. Activitatea zemstvelor, era îndreptată mai mult către populația agricolă, aceasta formând marea majoritate, pentru care scop i se arată cum trebuie cultivat pământul. Ca să dea maximum de profit i se pune la dispoziție mașini perfecționate și animale de rasă, se iau măsuri de asigurare obligatorie, se formau depozite alimentare, se înființau cooperative de credit — de producție și de consum, se fixau prețurile alimentelor și obiectelor necesare pentru a înlătura specula, se dădea indemnizații celor mai buni agricultori, se luau măsuri sanitare, se deschideau școli, biblioteci și ateliere, se organizau expoziții, se îngrijea de orfenii și invalizii din război, se luau măsuri pentru punerea pauperismului. La sfârșeță, activitatea zemstvelor era influențată de principiile economiei politice, care voia ca populația să fie avută, sănătoasă și cât mai educată.

Dacă în unele părți activitatea zemstvelor n'a dat deplină roadă, aceasta se explică prin faptul că la cârma lor erau persoane impuse, cari rare ori aveau legături cu poporul și cari lucrau cele de mai multe ori pentru interesul lor propriu sau al acelora de care depindea alegerea, adică a nobililor, clasă socială care în Basarabia s'a înstrăinat complect.

Prefectul, nu era nici o autoritate corespunzătoare în Basarabia. Controlul zemstvelor se făcea de către gubernatorul la întreaga provincie—Basarabia—de zemstva gubernială și de mareșalul nobilei. Revoluția, a schimbat numai forma de gubernat — azi reprezentat prin Ministrul Basarabiei și directorul general de interne. Principiile călăuzitoare ale vieței unui județ, în cea mai mare parte, sunt acele expuse mai sus. Organizare cu totul superioară tuturor celorlalte provincii, veți vedea și pe cea a Transilvaniei.

În Transilvania din timpul lui Ștefan cel Sfânt (1001-1050) și până la 1848, când feodalitatea a fost cu totul abolită, organizarea județelor era aceleași care era în Franța înainte de 1789; mici feode, în fruntea cărora era Feoldeș-Ur, — cel mai avut din district, cu puteri nelimitate administrative și judecătorești, sanitare, etc. La 1886 s'a înființat „Congregația județeană" presidată de acelaș Feoldes-Ur și din care mai făceau parte toți nobilii (aeineșii).

Această Congregație se aduna la termene fixe: odată pe lună și discuta toate chestiunile generale privitoare la județ: publice și materiale. Dispunea și transforma în fapt toate chestiunile cari ar fi fost de utilitate publică: facerea de șosele, de școli, etc; impunerile financiare de asemenea și formarea bugetului comunal erau și intrau în competința acestei Congregațiuni județiene. Dela unirea Ardealului cu țara românească, aceste congregații au fost desființate de Isstul Consiliu Dirigent prin decretul lI, 1919, iar drepturile pe care le avea Congregația, au trecut asupra prefectului vechi Feoldeș-Ur, actual Föispân, funcție pur politică, legătura dintre guvern și populație.

„Comitetul administrativ", un fel de Consiliu județean — înființat la 1876, articolul 6 din lege, era alcătuit din Föispan ca prședinte, Alispan, subprefectul actual ca vice-președinte, din toți referenții județului; adică: medic primar, revizor școlar protoereu, medic veterinar, procurorul Tribunalului, plus 10 membri aleși din corpul Congregației județiene, dar cari azi, în baza aceluiaș decret No. II al Consiliului Dirigent din 1919 au fost desființați și fiind numiți de prefect fără vre-o selecțiune caracteristică. Acest comitet administrativ, există și azi și se convoacă în fiecare lună, odată, în prima zi de Marți din lună. Discută chestiunile personale în opoziție cu fosta Congregație, care discută chestiunile generale — adică toate chestiunile cari aveau caracterul de personal; o nemulțumire a unui funcționar care ar fi fost mutat sau amendat sau înlocuit pe nedrept; să se aprobe o clădire a unei case, care u'ar fi fost prevăzută la vre-un plan ai vreunei comune; apelațiunile îndreptate, fie de locuitorii condamnați de primele foruri: comună, pretorat, la amenzi, sau apelurile făcute de comune contra unor dispoziții contrare intereselor locale ale acelei localități etc.

Subprefectul județului, — viitorul administrator al județului, în proiectul de lege actual de care vorbim mai sus, când acest comitet se adună, face o dare de seamă asupra mersului general al județului, adăugând părerile sale pentru îndreptări de situații nepotrivite și asupra numirilor ce le-a făcut sau propus a se face. După dânsul toți șefii de servicii; medic primar, judecător, inginer, etc. obligați asemeni de a-și da părerile. Ar fi un mic parlament cu drepturi mai largi ca ale Consiliului județean din Regat.

Subprefectul județului, sau prefectul administrativ al județului, e prima treaptă din scara funcțiilor sociale din județ. El este conducătorul efectiv al administrației județiene în gospodăria cărula, prefectul politic, nu se poate amesteca. Înainte de alipire, acest funcționar era ales dintre membri comitetului administrativ, pe timp de 6 ani, i se zicea Alispan. El e al doilea for pentru operațiunile venite dela Prefect.

La anul 1886 s'a dat autonomia județului.

Legiuirile din Transilvania, în celace privește județul, dau o jumătate de autonomie județelor, de oarece toate măsurile care se iau în cuprinsul lui trebuiesc a fi aduse la cunoștința guvernului central. Au o autocârmuire, dar și aceasta e expusă aprobărilor centrale; dar sunt lipsite, ca și cele din regat, de câmpul vast al aplicării tuturor inovațiunilor, a realelor îmbunătățiri — în ultima instanță a tuturor bunelor intențiuni din partea celor cari gospodăresc, câmp pe care îl oferă, bogat, democrat, util Basarabia.

Credința mea este că organizarea Zemstvei e superioară organizațiilor similare și din regat și din Transilvania,

Virgil Darie

Manutanța Garnizoanei Tulcea

Se aduce la cunoștința generală că începând dela 1 Decembrie st. n. în fiecare Marți și Sâmbătă, se va ține licitație publică la sediul Manutanței Garniz. Tulcea str. Portului No. 50, la orele 10 a. m. pentru vânzarea la locuitori a harnașamentului pe mai jos notat:

150 Juguri (bune), 391 juguri (reformate), 150 vanțuri (bune), 60 Teilți pastă (bune), 80 Teilți (reformate). 30 Teilți piele (reformati), 18 Frâie (bune), 80 Opritori (bune), 15 Etare pentru jug (bune), 112 Testan de samare (ref), 109 Tăipiei pastă (reformate).

Sătenii ce doresc a cumpăra din acest harnașament se vor adresa Primarilor unde se vor înscrie într'un tablou după cum s'a comunicat oficial la fiecare Primărie.

Pe baza tabloului întocmit de Primării se vor libera sătenilor loturi.

Șeful Manutanței Garniz. Tulcea
Ai-tor Locot Indiscifrabil

No. 729 din 9 Noembrie 1921

Familie la toate, caută loc la o familie. A se adresa la ziar. 1989—2

✝

D-l N. Constantinescu-Pană, profesor la liceul din Constanța, are nemărginita durere să anunțe rudele, prietenii și cunoștanții, de încetarea din viață a prea iubitei lui mamă

Maria Ionescu

în etate de 68 ani

expiată azi 16 Noemvrie 1921 orele 1 și 20 minute d. a., la locuința sa din str. Carol 126.

Înmormântarea va avea loc în ziua de Joi 17 Noembrie 1922. Cortegiul va porni dela locuința defunctei la orele 2 și jum. p. m.

✝

Iubiții: Pavel Mitulescu, soț, cu micuța Elena, fiică, familiile N. Ionescu, I. Voinescu, D. Mitulescu, Al. Comănescu, Porceeanu și Prodănescu, au profunda durere a anunța încetarea din viață a scumpei lor soție, mamă, fiică, soră și cumnată

Filofteia Mitulescu

— în vârstă de 29 ani —

încetată din viață azi 16 Noembrie 1921, la ora 4 dimineața, și roagă prietenii și cunoștanții să binevoiască a lua parte la ceremonia funebră care va avea loc Vineri 18 Noembrie crt. la ora 3 p. m.

Cortegiul va porni din str. I. C. Brătianu No. 8.

Rugați-vă Domnului pentru dânsa.

La Silvya

Strada Carol No. 18

a sosit un asortiment bogat de tricotaje, bluze, Jerseuri de Dame și Copii, etc. cu prețuri excepționale de reduse.

Raion special de Mode

DUMITRU ȚIMRAȘ
Avocat
Str. Alex. Lahovari No 6
CONSTANȚA

Verificări de impozeri
Apeluri fiscale

Sorț de caritate străină, cu diplomă, caută serviciu de zi sau de noapte. D-na Sacel str. Miron Costin No. 10. 1954—3

O parte de magazie având paznic, se dă pentru depozitul 15-20 vagoane marfă de către Anton Berezovschi, Ștefan cel Mare 81.

Vizitați croitoria „Elitei" Casă de Incredere, strada D. A. Sturza 7, unde se află expus noul transport de stofe dela cele mai renumite case din Anglia, spre a vă convinge atât de calitățile, cât și de eleganța mărfurilor.

Justinia Demetrescu

Moașe cu diplomă

Fostă moașe a județului Constanța și a orașului Tulcea

După o practică de o peste 20 ani s'a stabilit la localitate în strada Miron Costin No. 27.

Asistă la faceri și boli interne de femei.

---

5 mil lei ofer acelui ce va dovedi, afla sau găsi ori indica locul obiectelor furate, între care și jachetă de astrahan, cari mi s'au furat în ziua de 21 Oct. de la locuința mea din Str. Mircea No. 123. Loco. 1947—5

D' Goldemberg
— MAMOȘ —

Boale de femei genito-urinare, sifilis.
Specializat în Berlin
INJECȚII intravenoase cu Ceanururi de mercur și Neosalvarsan
Constanța Str. Remus Opreanu 6

Fa Istvan

Autorul marilor monumente ale eroilor dela Adamclisi și Cernavoda se oferă a executa orice fel de monumente comemorative sau funerare.

A se adresa: FA ISTVAN sculptor CERNAVODA

TRAIAN CONSTANTINESCU
Avocat al Statului
Fost judecător trib. Constanța
Avocat
Str. Maior Sonțu vis-a-vis de Bis. Bulg. CONSTANȚA
Telefon 342

G-l Dr. Urdăreanu C.

Specializat la Paris
pentru boale de ochi și urechi
— Prescrie ochelari —
Face operații de ochi și — urechi —

Ore de consultațiuni 1-4 p. m.
No. 55 Str. Dorobanților colț cu str. Tudor Vladimirescu

DOCTOR DOCTOR G. BĂRZĂNESCU

— Medic Primar de Spital —
Medic Șef al Spitalului Civil
Operațiuni Chirurgicale Ginecologice — MAMOȘ
— BOLI DE PIELE, SIFILITICE, CONTAGIOASE, SI DE COPII —
CONSULTAȚII 1—4

S'a mutat în Str. D. Cantemir 4 — Casa proprie
1948—7 Intrarea prin Strada Mircea

S'a deschis:
Marele magazin de coloniale
EN GROS
George Augustoupulos
8 bis Str. Scarlat Vărnav—Colț C.-Vodă 8 bis
— Constanța —
Telefon 41/1 Telefon 41/1
Asortat cu orice obiecte cumpărate direct dela sursele lor.

Lumina Lumina Lumina

Se rezolvă criza întrebuințându-se Renumitele LĂMPI DE BENZINA
DEGEA și CONTINENTAL
300—1000 lumânări
se găsesc în depozit de vânzare la Domnii
Gh. Stețcu & Albert Herșcovici
Strada Unirei No. 4 Constanța

Constantin Arvanitis & Zaharia Ioanidis

Galanterie și Mărunțișuri
EN GROS
Constanța Str. Carol 94 Constanța

VIZITAȚI
Marele Magazin de Coloniale și Delicatese
Str. Carol **„LA MINERVA"** Str. Carol
94 VASILE PAPADOPOL 94
Vinuri alese x-x—BODEGA—Cogneacuri.-Liqeururi
Brânzeturi—Undelemuuri fine—Măsline—Halva
Conserve — Sardele — Zehăr
Calități Superioare 1059 Prețuri Convenabile

MERLIUB Cooperativa „Universală"
Mai eftin ca ori unde
CASE DE FER diferite dimensiuni
Cadouri pentru
LOGODNE ȘI NUNȚI
Pendule, Cesornice de Birou
Geșuri de alpaca și de argint
Bijuterii de tot felul
VERIGHETE de Logodnă
— OCHELARI —

Lemne de foc

Uscate FAG și ȘTEJAR
vinde convenabil cu vagonul firma
Gh. Stețcu & Albert Herșcovici
Strada Unirei No. 4
Constanța

Dr. I. Aldea
Strada Dorobanților No. 55
— CONSTANȚA —
Consultațiuni 2—3 p. m.

Dr. L. Rosenblatt
Boli interne, copii, sifilis, injecțiuni intravenoase cu neosalvasan, cyanur de mercur și iod colloidal
Str. Ștef. cel Mare (Bangăliu), 51
Cons. 8-9 a. m. și 5-6 p. m.

OFICIUL
Economic al României
Constanța
Str. Remus Opranu 20
Indeplinește tot felul de operațiuni de
Vămuiri, Expediții și Agentură de Vapoare
prompt și în condițiunile cele mai avantajoase

Furnisorul Curții Regale
A Sosit
La ȘAPIRA
Cesornice de tot felul
CADOURI de LOGODNE
ARGENTARIE modele noi
VERIGHETE de logodne
OCHELARI
toate numerile
— Prețuri foarte reduse —

Doctor WECHSLER
MEDIC-DENTIST
Lucrări moderne în aur și cauciuc
Consult 9-12 și 2-6
Strada MIRCEA No. 53

Str. Ștefan cel Mare No. 14

Vrei să ieși pe Tilindzi și să ne-i rostuți „Ulduia"? Stai o noapte pe „pâlcuți" „în tranșee" LA PIVULA!

Str. Ștefan cel Mare No. 14

Vechiul și cunoscutul Varieteu burghez
„CARPAȚI"
trecând sub noua direcțiune a d-lui
MIȘU GEORGESCU
proprietarul cabaretului de elite
„BRITANIA"
asemenea localului din centru, rămâne cel mai cercetat local familiar cu „Varieteu și Cabaret" din partea de sus a orașului.
1080

VIZITAȚI
Restaurantul Gărei Medgidia
Antreprenor ASIMAKE L. PROFIT
Mâncări calde și reci la ori ce oră din zi și noapte
VINURI ALESE din renumitele depozite ACHILE DRIVA și al Băncei VITICOLE
precum și DIFERITE BAUTURI SPIRTOASE

Național Steam Navigation Co. Ltd.

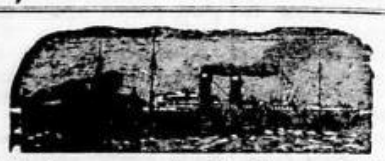

Linie regulată și rapidă
CONSTANTA DIRECT NEW-YORK
Vaporul Transatlantic
Constantinopole
de 40.000 tone, viteză 28 noduri
sosește la 3 Deembrie și pleacă la 4 Deembrie 1921
„TEMISTOCLES"
de 18,000 tone, viteză 16 noduri
a plecat din CONSTANTA la 20—21 Octomb. a. c.
Vaporul Transatlantic de Lux
„KING ALEXANDER"
de 30.000 tone, viteză 18 noduri
A plecat din Constanța la 8 Oct. direct New-York
Vaporul Transatlantic de Lux
MEGALI HELLAS
a plecat la 1—2 Noemb. din Constanța
Vapoarele sunt acomodate cu tot confortul modern, având cabine pentru cl. I, II, și chiar pentru a III-a
Se primesc mărfuri și călători pentru Constantinopole, Piren și New-York
Pentru bilete și informațiuni a se adresa
M. Embiricos & Co.
București Strada Academiei 2
Și la sucursalele din: Brăila, Galați și Constanța Str. Lascar Catargi 28 (fostă Marangozof Diaki & Co.)

„MINERALA"
Soc. Anonimă, Constanța
Unica fabrică modernă pentru fabricațiuni de
APE MINERALISATE și SIFOANE
Higienă desăvârșită. Filtre și Decantoare speciale
Transport cu Autocamioane
Produsele Fabricei se găsesc la toate Restaurantele și Debitele de băuturi mai principale din Oraș.

Vizitați marele Magazin
„LA GOSPODARIE"
S. SARAFIAN & DOBRE G. MANOLE
CONSTANȚA
STRADA ȘTEFAN CEL MARE No 62 BIS
A sosit un mare transport de
Mobilier, faianțerie și sticlărie
CELE MAI NOI MODELE
xxxxxx PREȚURI CELE MAI REDUSE xxxxxx

Eftinătate! — Promptitudine!
RECONSTRUCTIA DOBROGEANA
FABRICĂ: ferestre, uși, parchete dușumele din orice esență de lemn
MOBILE: dormitoare complecte și sufragerii.
— Date pentru antreuri, băi și restaurante —
Tâmplăria pentru săraci cu 30% mai eftin
Toate confecțiunile sunt executate din lemn uscat în uscătoare specială.
ARISTIDE IACOB
Proprietar și director

Asociația Comercială Română
M. MILETEANU & Co.
CONSTANȚA — Strada Mircea

Pune în vânzare următoarele articole din depositele sale: tablă neagră, lopeți, casmale, greble, cârlige forjate, căldări zincate, forașe emailate cu mâner de lemn și mâner de sârmă, ciocane, pluguri cu o brazdă, cultivatoare cu șease, dinți, secerătoare de iarbă și grâne, tractoare agricole, auto-camioane, motoare de 25 hp. cu dinamo și instalație completă pentru iluminatul electric.

Lămpi electrice de buzunar, gardă și bicicletă fără baterie, fără pilă, funcționare automată, producție perfecționată a uzinelor Sivețione ELECTRO AUTOMATE S. A.

INSTITUTUL DE EDITURA ȘI ARTE GRAFICE „CONSTANȚA" SOCIETATE ANONIMA, STRADA TRAIAN No. 10

Biblioteca Judeșeană „Ioan N. Roman" Constanța